

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»

ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНИЙ

(факультет)

Кафедра Економіки та економічної кібернетики

(повна назва)

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

кваліфікаційної роботи ступеня магістра
(бакалавра, магістра)

студента Письменного Бориса Сергійовича
(ПІБ)

академічної групи 051М-22-1 ФЕФ
(шифр)

спеціальності 051 Економіка
(код і назва спеціальності)

за освітньо-професійною програмою Економічна кібернетика
(офіційна назва)

на тему «Розробка та обґрунтування антикризової стратегії підприємства
ПрАТ «Кривий Ріг Цемент» засобами економіко-математичного моделювання»
(назва за наказом ректора)

Керівники	Прізвище, ініціали	Оцінка за шкалою		Підпис
		рейтинговою	інституційною	
кваліфікаційної роботи	Кабаченко Д.В.			
Розділів:				
перший розділ	Кабаченко Д.В.			
другий розділ	Кабаченко Д.В.			
третій розділ	Кабаченко Д.В.			

Рецензент	Пілова К.П.			
-----------	-------------	--	--	--

Нормоконтролер	Кабаченко Д.В.			
----------------	----------------	--	--	--

Дніпро
2023

ЗАТВЕРДЖЕНО:
в.о. завідувача кафедри
економіки та економічної кібернетики
(повна назва)
_____ Кабаченко Д.В.
(підпис) (прізвище, ініціали)
« _____ » _____ 2023 року

ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу
ступеня _____ магістра
(бакалавра, магістра)

студенту _____ Письменному Б.С. _____ академічної групи _____ 051м-22-1 ФЕФ
(прізвище та ініціали) (шифр)

спеціальності _____ 051 Економіка _____

на тему «Розробка та обґрунтування антикризової стратегії підприємства ПрАТ «Кривий Ріг Цемент» засобами економіко-математичного моделювання»

затверджену наказом ректора НТУ «Дніпровська політехніка» від № 1353-с від 06 листопада 2023 р.

Розділ	Зміст	Термін виконання
Розділ 1	Теоретичні засади антикризового управління підприємством	18.09.2023 - 15.10.2023
Розділ 2	Комплексний аналіз фінансового стану ПрАТ «Кривий Ріг Цемент» за 2020-2022 рр.	16.10.2023 - 12.11.2023
Розділ 3	Розробка та впровадження антикризової стратегії ПрАТ «Кривий Ріг Цемент»	13.11.2023 - 03.12.2023

Завдання видав _____
(підпис керівника)

_____ Кабаченко Д.В.
(прізвище, ініціали)

Дата видачі 18.09.2023 р.

Дата подання до екзаменаційної комісії 11.12.2023 р.

Завдання прийняв до виконання _____
(підпис студента)

_____ Письменний Б.С.
(прізвище, ініціали)

РЕФЕРАТ

Пояснювальна записка: 82 сторінки, 24 рис., 22 табл., 46 використаних літературних джерел.

АНТИКРИЗОВА СТРАТЕГІЯ, ПУЦОЛАНОВИЙ ЦЕМЕНТ, ПРИБУТОК, РЕНТАБЕЛЬНІСТЬ, ТЕРМІН ОКУПНОСТІ, КОЕФІЦІЄНТ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ, СОБІВАРТІСТЬ, МОДЕЛЮВАННЯ ПОПИТУ

Об'єктом дослідження виступає процес розробки антикризової стратегії підприємства ПрАТ «Кривий Ріг Цемент».

Предметом дослідження виступають теоретичні та організаційно-економічні аспекти розробки антикризової стратегії підприємства.

Метою роботи є теоретичне обґрунтування, вироблення науково-методичних засад і практичних пропозицій, що спрямовані на формування антикризової стратегії підприємства.

Для дослідження поставлених питань в роботі застосовуються такі методи як аналіз, класифікація та узагальнення (для виявлення негативних факторів, що зашкоджують ефективному функціонуванню підприємства); фінансово-економічний аналіз (для оцінювання економічної ефективності діяльності підприємства); графічний метод (для представлення результатів дослідження).

У вступі подано стан проблеми, визначена мета й конкретизоване завдання.

У першому розділі досліджено теоретичні засади антикризового управління підприємством.

У другому розділі подана характеристика ПрАТ «Кривий Ріг Цемент», вивчена специфіка його діяльності, проведено аналіз майна та фінансових результатів, проведено аналіз платоспроможності, фінансової незалежності та ділової активності.

У третьому розділі розроблено антикризову стратегію ПрАТ «Кривий Ріг Цемент», доведено її ефективність.

Практичне значення результатів кваліфікаційної роботи полягає в розробці науково-практичних рекомендацій щодо впровадження адекватних сучасним ринковим умовам господарювання методів формування антикризової стратегії підприємства, використовуючи найновітніші способи організації, контролю та адміністрування бізнес-процесів.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ.....	9
1.1. Сутність та механізм антикризової стратегії підприємства	9
1.2. Управління ризиками в контексті антикризової стратегії	13
1.3. Інноваційні технології антикризового управління	20
Висновки до розділу 1	24
РОЗДІЛ 2. КОМПЛЕКСНИЙ АНАЛІЗ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПРАТ «КРИВИЙ РІГ ЦЕМЕНТ» ЗА 2020-2022 РР.....	26
2.1. Загальна характеристика ПрАТ «Кривий Ріг Цемент»	26
2.2. Аналіз майнового стану підприємства.....	29
2.3. Аналіз платоспроможності та фінансової стійкості підприємства.....	33
2.4. Аналіз прибутку, рентабельності та ймовірності банкрутства ПрАТ «Кривий Ріг Цемент» у 2020-2022 рр.....	37
2.5. Аналіз ділової активності ПрАТ «Кривий Ріг Цемент» у 2020-2022 рр.	41
Висновки до розділу 2	45
РОЗДІЛ 3. РОЗРОБКА ТА ВПРОВАДЖЕННЯ АНТИКРИЗОВОЇ СТРАТЕГІЇ ПРАТ «КРИВИЙ РІГ ЦЕМЕНТ».....	48
3.1. Сучасний стан та перспективи розвитку цементної галузі України.....	48
3.2. Моделювання попиту на цемент виробництва ПрАТ «Кривий Ріг Цемент» .	50
3.3. Антикризова стратегія ПрАТ «Кривий Ріг Цемент» та обґрунтування її ефективності	55
Висновки до розділу 3	66
ВИСНОВКИ.....	70
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	77
ДОДАТОК А.....	83
ДОДАТОК Б	85

ВСТУП

Актуальність теми. Процес трансформації економічних відносин у національній економіці поступово призвів до погіршення фінансового стану підприємств та виникнення кризи в країні. Також, руйнівний вплив, що виник унаслідок непередбачених негативних тенденцій у світовій економіці, став наслідком зменшення обсягів виробництва, погіршення фінансових показників та втрати платоспроможності підприємств.

Вихід з кризової ситуації можливий завдяки впровадженню системи антикризового управління на підприємстві. Отже, важливість даної теми дослідження полягає у потребі створення антикризового управління та розробці стратегії уникнення кризового стану для запобігання банкрутства шляхом впровадження відповідних антикризових управлінських заходів.

Останнім часом вивчення теоретичних підходів до антикризового управління набуло активного застосування в наукових середовищах як в зарубіжних, так і в українських дослідженнях. Основна мета антикризового управління полягає в створенні умов для стабільного функціонування підприємств на ринку, незалежно від економічних, політичних і соціальних трансформацій, що відбуваються в країні. Це включає розробку стратегічних альтернатив на основі прогнозування та передбачення розвитку ситуації, уникнення фінансових проблем і подолання загрози банкрутства з мінімальними втратами, а також впровадження інноваційних змін у діяльність.

У контексті переходу до ринкових методів господарювання при високій конкуренції виникла нестабільна ситуація в економіці країни, що вразило платоспроможність підприємств. Порушення платоспроможності вважається наслідком відповідності стратегії управління підприємством ринковому середовищу. Створення ефективної стратегії антикризового управління підприємством є важливим завданням не тільки для виходу з кризової ситуації, але й для попередження кризи та подолання її наслідків.

Антикризове управління підприємством систематизує економічні та фінансові процеси на рівні конкретного підприємства та вживає заходів для покращення його фінансового стану. Порушення на мікрорівні можуть породжувати проблеми на макрорівні, і тому стратегії антикризового управління націлені на подолання негативних наслідків для фінансового становища підприємства та попередження можливого банкрутства.

На сьогодні багато підприємств зіткнулися з фінансовими труднощами, що робить запобігання кризовим ситуаціям та розробка заходів для виходу з кризи однією з найбільш важливих управлінських задач. Формування стратегії антикризового управління включає в себе використання системи методів попередньої діагностики фінансового стану, спрямованих на можливий захист від банкрутства.

Система антикризового управління має забезпечувати постійний моніторинг кризових явищ, проводити планування, організацію та реалізацію антикризових заходів для збереження фінансового стану та відновлення його функціонування. Більшість дослідників вважає, що антикризове управління спрямоване на запобігання виникнення кризової ситуації на підприємстві. Також існує твердження, що антикризове управління розпочинається на етапі настання кризи, що призводить або до ліквідації підприємства, або до впровадження заходів для фінансового оздоровлення.

Цементна промисловість є ресурсо- та енергоємним виробництвом з одного боку. Але, як показує досвід Європи, має високий потенціал до впровадження технологій, що забезпечують сталий розвиток не тільки виробництва цементу, але і регіону розташування виробництва в цілому.

Метою роботи є теоретичне обґрунтування, вироблення науково-методичних засад і практичних пропозицій, що спрямовані на формування антикризової стратегії підприємства.

Для досягнення цієї мети були поставлені та вирішені наступні **завдання**:

- визначити сутність та механізм антикризової стратегії підприємства;

- дослідити процес управління ризиками в контексті антикризової стратегії;
- розглянути інноваційні технології антикризового управління;
- надати загальну характеристику ПрАТ «Кривий Ріг Цемент»;
- виконати аналіз майнового стану підприємства;
- проаналізувати платоспроможність та фінансову стійкість ПрАТ «Кривий Ріг Цемент»;
- провести аналіз прибутку, рентабельності та ймовірності банкрутства ПрАТ «Кривий Ріг Цемент» у 2020-2022 рр.;
- проаналізувати ділову активність ПрАТ «Кривий Ріг Цемент»;
- дослідити сучасний стан та перспективи розвитку цементної галузі України;
- виконати моделювання попиту на цемент виробництва ПрАТ «Кривий Ріг Цемент»;
- розробити антикризову стратегію ПрАТ «Кривий Ріг Цемент» та обґрунтувати її перспективну ефективність.

Об'єктом дослідження виступає процес розробки антикризової стратегії підприємства ПрАТ «Кривий Ріг Цемент».

Предметом дослідження виступають теоретичні та організаційно-економічні аспекти розробки антикризової стратегії підприємства.

Методи дослідження. Для дослідження поставлених питань в роботі застосовуються такі методи як аналіз, класифікація та узагальнення (для виявлення негативних факторів, що зашкоджують ефективному функціонуванню підприємства); фінансово-економічний аналіз (для оцінювання економічної ефективності діяльності підприємства); графічний метод (для представлення результатів дослідження).

Теоретико-інформаційну основу дослідження становлять нормативно-правові документи, монографії, статті журналів з проблем формування антикризової стратегії підприємства. Розрахунки проводились на основі фактичних матеріалів підприємства - фінансової звітності ПрАТ «Кривий Ріг Цемент».

Наукова новизна одержаних результатів полягає в наступному:

– удосконалено методичний підхід до формування наступальної антикризової стратегії підприємства з використанням інструментів інвестиційно-інноваційної політики відповідно сучасним умовам господарювання за рахунок впровадження у виробництво нового виду продукції – пуцоланового цементу, що дозволить задіяти виробничі потужності підприємства в умовах підвищення попиту на продукцію через необхідність розбудови країни;

– дістав подальшого розвитку методичний підхід до моделювання бізнес-процесів, основою якого є метод експоненційного згладжування Хольта, що використовується для прогнозування попиту на продукцію діючого виробничого підприємства з метою прийняття рішення щодо розширення його товарного асортименту.

Практичне значення результатів кваліфікаційної роботи полягає в розробці науково-практичних рекомендацій щодо впровадження адекватних сучасним ринковим умовам господарювання методів формування антикризової стратегії підприємства, використовуючи найновітніші способи організації, контролю та адміністрування бізнес-процесів.

Структура роботи. Робота складається із таких частин: вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел із 46 найменувань. Загальний обсяг кваліфікаційної роботи становить 82 сторінки. Робота містить 24 рисунки, 22 таблиці, 3 формули.